

تعیین و شناخت سهم عوامل مؤثر در راه‌یابی دانش‌آموزان منطقه نایین به مراکز آموزش عالی

از ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۵

حمید رضا مفتاح - محمد رضا اسداللهی

مقدمه:

یکی از عناصر مهم در پیشرفت و تحقق اهداف آموزشی، ادامه تحصیل و راه‌یابی به مراکز علمی در سطح عالی است. (دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی از طریق آموزش، میراث فرهنگی، دانش و دانش‌پژوهی و نحوه‌ی کسب مهارت‌ها را به مشتاقان و نیازمندان منتقل می‌کنند و از این راه به تربیت دانشمندان، پژوهشگران و مدیران و رهبران در حوزه‌های گوناگون می‌پردازند) (فصل‌نامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، شماره ۶، ۱۳۷۳) بدون تردید کشف عوامل موفقیت کمک قابل توجهی به معلمان و دست‌اندرکاران آموزش و پرورش خواهد نمود تا با به‌کارگیری شیوه‌های نوین آموزشی و هدفمند کردن آن روش‌ها بهتر بتوانند دانش‌آموزان مستعد را در نیل به مقصود خود یاری و مساعدت نمایند و از هدر رفتن توانایی‌ها و استعدادها دانش‌آموزان و از طرفی سرمایه‌های آینده کشور جلوگیری نمود.

پژوهشگر در این پژوهش به بررسی برخی علل و عوامل موفقیت دانش‌آموزان منطقه نایین در راه‌یابی به مراکز آموزش عالی در ۵ سال اخیر (۱۳۷۵ تا ۱۳۷۹) می‌پردازد. امید است این پژوهش مورد توجه و استفاده کارشناسان و برنامه‌ریزان آموزش و پرورش منطقه قرار گیرد.

بیان مسأله: یکی از راه‌های پیشرفت برای هر دانش‌آموز عبور از سد کنکور و ادامه تحصیل در مراکز آموزش عالی است. آمارها

نشان می‌دهد که هر ساله تعداد شرکت‌کنندگان در این امتحان ورودی افزایش می‌یابد (از ۹۸۷۶۳۶ نفر در سال ۷۷ به ۱۳۵۰۰۰۰ نفر در سال ۷۸ رسیده است) و ظرفیت دانشگاه‌ها و رشته‌های تحصیلی جوابگوی متقاضیان نیست از این میان کسانی موفق به ورود در مراکز آموزش عالی می‌شوند که آگاهی کافی از عوامل موفقیت در تحصیل داشته باشند و برای رسیدن به این مقصود تلاش وافر نمایند.

بدیهی است عوامل بسیار مهمی در این مقوله مؤثرند، از جمله کتاب‌های درسی، شیوه‌های آموزشی، تشویق والدین، اولیای مدرسه، کتاب‌ها و کلاس‌های کنکور و ... در این پژوهش که نوعی پژوهش توصیفی است، هدف پژوهشگر بررسی عوامل موفقیت در بین دانش‌آموزانی است که در دانشگاه‌های دولتی، روزانه، پیام نور و شبانه قبول شده‌اند و با به‌دست آوردن سهم هر یک از عوامل، میزان موفقیت دانش‌آموزان را بررسی می‌نماید. عواملی که حائز اهمیت‌اند. مانند: عوامل آموزشی، عوامل اقتصادی و عوامل فردی و ... این کار به این دلیل انجام گرفته که تاکنون پژوهش خاصی در این زمینه در شهرستان نایین انجام نشده است. عمده پژوهش‌هایی که انجام شده علل موفقیت دانش‌آموزان در کنکورهای دانشگاه تهران است و کمتر به مسائل مطرح شده و موجود در شهرستان‌های کوچک، محیط‌های جغرافیایی دیگر پرداخته شده است و این مسأله با توجه به شرایط خاصی که در شهرستان نایین وجود دارد

صورت جدی تر به خود می‌گیرد.

درباره علل موفقیت در کنکور پژوهش‌های مختلفی انجام شده است که به‌طور مختصر به آن‌ها اشاره می‌شود.

احمد فخاری (۴۳-۴۲) در پژوهشی با عنوان عوامل موفقیت شرکت‌کنندگان در کنکور تهران، عواملی چون، معدل دبیرستان، رشته امتحانی، زبان فارسی و زبان خارجه را ذکر نموده است.

گلرخی حسین علی (۴۳-۴۲) در پژوهشی با عنوان عوامل موفقیت شرکت‌کنندگان در کنکور تهران به نتایج زیر دست یافته است.

۱ - بین قبولی در کنکور با معدل سال آخر دبیرستان داوطلب رابطه مستقیم وجود دارد.

۲ - جنسیت در قبولی یا مردودی در کنکور تأثیر ندارد.

۳ - انتخاب رشته تحصیلی در دبیرستان با شانس قبولی در کنکور مؤثر بوده است.

محمد علی منتظری (۱۳۴۴) در پژوهشی با عنوان علل موفقیت داوطلبان کنکور تهران به نتایج زیر دست یافت:

۱ - قبولی در کنکور با سرعت عمل و سرعت انتقال داوطلبان در سؤال‌های تستی رابطه مستقیم دارد.

۲ - معدل کل نمرات در قبولی کنکور مؤثر بوده است.

۳ - انتخاب رشته تحصیلی در دبیرستان در قبولی کنکور مؤثر بوده است. یعنی قبولی داوطلبان با دیپلم ریاضی بیشتر از سایرین بوده است.

حسن رحیمی (پیک سنجش شماره ۱۸۹) در بررسی با عنوان برابری فرصت‌ها در ورود به آموزش عالی با توجه به آزمون سراسری ۱۳۷۷ به لحاظ آماری و تجزیه و تحلیل، داده‌های زیر به دست آمده:

۱ - ترکیب داوطلبان، پذیرفته‌شدگان از نظر جنسیت مثبت لحاظ شده که در آزمون ۷۸، ۵۴ درصد از داوطلبان مرد و ۵۷ درصد از پذیرفته‌شدگان زن بوده‌اند.

۲ - وضع مدرسه، بین نسبت‌های شرکت‌کننده و نسبت‌های

پذیرفته شده به تفکیک نوع مدرسه اختلاف آماری مشاهده

نمی‌شود به عبارتی نوع مدرسه در قبولی تأثیر چندانی ندارد.

۳ - تحصیلات پدر، داوطلبانی که تحصیلات پدر آن‌ها عالی بوده ۵ درصد بیش از سهم واقعی خود قبولی داشته‌اند به عبارتی آن‌ها موفق‌ترند.

۴ - تحصیلات مادر، نتیجه ارائه شده برای تحصیلات پدر کمابیش برای تحصیلات مادر صادق است.

۵ - شغل پدر، درصد داوطلبانی که شغل پدرشان علمی آموزشی است بیشتر از سایرین است.

۶ - شغل مادر، نتیجه مربوط به شغل پدر در این‌جا صادق است.

۷ - تعداد اعضای خانواده، تعداد کم افراد خانواده به‌نحو کمابیش محسوسی در توفیق بیشتر داوطلب مؤثر است.

دشتی (۱۳۷۸) در بررسی عوامل موفقیت دانشجویان در کنکور سراسری (۱۳۷۸) دانشگاه گیلان به نتایج زیر دست یافت:

بین موفقیت در کنکور با عواملی مانند انگیزه شخصی، معدل، تراکم کلاس، شرکت در فعالیت‌های کلاس رابطه معنادار وجود دارد و بین موفقیت در کنکور با عواملی مانند امکانات جانبی، اعتماد به نفس، عوامل فردی، نحوه تدریس معلم، امکانات مدرسه رابطه معناداری وجود ندارد.

اهمیت و ضرورت پژوهش: (تشریح کاربرد نتایج حاصل از پژوهش): موفقیت دانش‌آموزان در گرو یک برنامه‌ریزی حساب شده، منطقی و جهت‌دار مطابق با موازین علمی و نیز اجرای صحیح برنامه‌ها در عمل به‌منظور هدایت و ارشاد فعالیت‌های جمعی برای رسیدن به اهداف مطلوب است.

بنابراین هسته اصلی برنامه‌ریزی، هدفمند بودن است و لازمه هدفدار بودن، برنامه‌ریزی است و خود برنامه‌ریزی می‌تواند یک فرآیند را جهت‌دار نماید (فیوضات، ۱۳۷۸) برنامه‌ریزی می‌تواند دانش‌آموزان را در یک مسیر صحیح هدایت کند و با بهره‌گیری از شاخص‌هایی در مسیر تحصیل از به‌هدر رفتن امکانات و اوقات

ارزشمند دانش‌آموزان جلوگیری نماید و این امر مقدور نیست جز این‌که عوامل تأثیرگذار و سهم هر یک از عوامل در موفقیت دانش‌آموزان مورد شناسایی قرار گیرد و مسؤولان امر بتوانند با تمرکز سرمایه‌های مادی و معنوی در این جهت گام‌های مؤثر بردارند و با ارائه نتایج این تحقیق به‌مشاوران، والدین، اولیای مدارس، معلمان، دبیران و مدیران ستادی آموزش و پرورش منطقه جهت برنامه‌ریزی‌های مربوطه گام‌های مؤثرتری در جهت موفقیت دانش‌آموزان برداشته شود.

محقق امیدوار است این عوامل راهگشا و راهنمای سایر دانش‌آموزان علاقه‌مند قرار گیرد و سبب افزایش درصد قبولی دانش‌آموزان در آزمون سراسری دانشگاه‌ها گردد.

اهداف پژوهش: هدف کلی این پژوهش تعیین و شناخت سهم عوامل مؤثر در راه‌یابی دانش‌آموزان منطقه نایین به مراکز آموزش عالی در پنج سال اخیر می‌باشد و اهداف جزئی عبارت است از:

- دستیابی به سهم عوامل مؤثر در راه‌یابی به مراکز آموزش عالی به تفکیک عوامل فردی، عوامل خانوادگی و عوامل آموزشی.

- دستیابی به آمار قبول شدگان منطقه نایین در مراکز آموزش عالی در ۵ سال اخیر (روزانه، شبانه).

- دستیابی به آمار قبول شدگان منطقه نایین در مراکز آموزش عالی به تفکیک جنسیت و رشته تحصیلی در ۵ سال اخیر.

- دستیابی به مشخصات جمعیت‌شناختی (دموگرافیک) راه‌یافتگان به مراکز آموزش عالی منطقه نایین در ۵ سال اخیر

(۱۳۷۵-۱۳۷۹)

سؤال‌های پژوهش:

۱- عوامل مؤثر و سهم آن در راه‌یابی دانش‌آموزان منطقه نایین به مراکز آموزش عالی دولتی (روزانه، شبانه، پیام‌نور) در ۵ سال اخیر (۱۳۷۵-۱۳۷۹) چگونه است؟

۲- آمار قبول شدگان منطقه نایین در مراکز آموزش عالی دولتی (روزانه، شبانه، پیام‌نور) در ۵ سال اخیر (۱۳۷۵-۱۳۷۹) چقدر است؟

۳- آمار قبول شدگان منطقه نایین در مراکز آموزش عالی دولتی (روزانه، شبانه، پیام‌نور) در ۵ سال اخیر (۱۳۷۵-۱۳۷۹) به تفکیک جنسیت و رشته تحصیلی چقدر است؟

۴- مشخصات دموگرافیک راه‌یافتگان به مراکز آموزش عالی دولتی (روزانه، شبانه، پیام‌نور) در ۵ سال اخیر (۱۳۷۵-۱۳۷۹) چقدر است؟

روش:

این پژوهش، با توجه به موضوع تحقیق که بررسی عوامل موفقیت دانش‌آموزان در کنکور سراسری سال‌های ۷۵ تا ۱۳۷۹ می‌باشد، به صورت پیمایشی با استفاده از تکنیک پرسشنامه انجام شده است. (دوس، ترجمه رفعت‌جاه، ۱۳۷۶).

چون این تحقیق روشی برای بررسی ماهیت ویژگی‌ها و ادراک‌های شخصی و نگرش و عقاید دانش‌آموزان درباره راه‌های راه‌یابی به دانشگاه را می‌سنجد، لذا این تحقیق از نوع توصیفی - پیمایشی است (شریفی، حسن پاشا. شریفی، نسترن، ۱۳۸۰)

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری: جامعه آماری تحقیق مورد نظر عبارتست از کلیه دانش‌آموزان منطقه نایین که در ۵ سال اخیر (۱۳۷۵-۱۳۷۹) به مراکز آموزش عالی (روزانه، شبانه، پیام‌نور) راه یافته‌اند که تعداد کل آن‌ها ۵۰۰ نفر می‌باشد. لذا با توجه به حجم کم نمونه، پرسشنامه بین تمام پذیرفته‌شدگان توزیع شد که از این تعداد ۳۴۰ پرسشنامه برگردانده شد.

ابزار اندازه‌گیری، بیان ویژگی‌ها، روایی و پایایی آن: ابزار اندازه‌گیری در این تحقیق پرسشنامه می‌باشد و پرسشنامه از نوع محقق ساخته است. برای اعتباریابی ابتدا از پرسشنامه‌ای که قبلاً تهیه شده و روی ۳۰ نفر اجرا گردیده بود و به لحاظ چهار گزینه‌ای بودن، برای اعتباریابی از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد. مقدار محاسبه شده برای آن ۰/۷۶ است. پرسشنامه شامل سه بخش می‌باشد: بخش اول مربوط به عوامل فردی، بخش دوم عوامل خانوادگی و بخش سوم عوامل آموزشی است. پرسشنامه از نوع

چهار گزینه‌ای است.

برای روایی ابزار اندازه‌گیری از روایی صوری استفاده شده است. روایی صوری پرسشنامه پس از بررسی توسط استاد ناظر و مشاوران تعیین و تأیید گردیده است.

روش‌های تحلیل داده‌ها: اطلاعات جمع‌آوری شده در این تحقیق با استفاده از آزمون خی دو مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نخست درصد هر کدام از سؤال‌ها به‌طور جداگانه محاسبه شد، سپس برای هر یک از آن‌ها به‌صورت مستقل، فراوانی تجمعی مشخص شد و برای هر سؤال با توجه به مشخصات آن نمودار و جدول طراحی شد. برای تعیین سهم عوامل از رگرسیون چندگانه استفاده شده است و با توجه به این که سطح اندازه‌گیری متغیرها مقیاس اسمی بوده است لذا تک تک سؤال‌های پرسشنامه با استفاده از «ضریب همبستگی فی» مورد بررسی قرار گرفته است.

شیوه اجرای مراحل پژوهش: پس از مطالعات نظری و مرور تحقیقات پیشین، سؤال‌ها و فرضیه‌های تحقیق کاملاً مشخص شد. سپس ابزار اندازه‌گیری (پرسشنامه) تدوین و پس از آزمون و اطمینان از روایی و اعتبار آن، اطلاعات مورد نیاز از طریق توزیع پرسشنامه بین دانش‌آموزان مورد آزمون و جمع‌آوری گردید و داده‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ارتباط با دانش‌آموزان مورد آزمون از طریق آدرس‌هایی که در پرونده آن‌ها درج شده بود به‌صورت مراجعه مستقیم یا ارسال نامه انجام گرفته است.

توصیف و تحلیل داده‌ها به تفکیک هر سؤال یا فرضیه:

در این فصل برای سازمان دادن، طبقه‌بندی و تحلیل داده‌ها به ترتیب ذیل عمل شده است.

۱ - تحلیل توصیفی داده‌ها از مشخصه‌های آماری نظیر فراوانی، درصد فراوانی و فراوانی تراکمی.

۲ - تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از آزمون خی دو.

۳ - محاسبه آماری «ضریب همبستگی فی» بین معدل و

مشخصات دموگرافیک.

۴ - تعیین سهم عوامل از طریق رگرسیون چندگانه محاسبه آماری از روش ضریب همبستگی فی بین معدل و مشخصات فردی دانشجویان (دانش‌آموزان سابق)

۱ - ضریب همبستگی فی نشان می‌دهد که بین معدل و رشته تحصیلی، سال اخذ دیپلم، سال ورود به دانشگاه، سهمیه‌های مختلف، قبولی در دانشگاه‌های مختلف، سال قبولی در دانشگاه، سطح سواد مادر، شغل پدر، شغل مادر، میزان درآمد خانواده و محل اقامت رابطه معنادار وجود دارد.

۲ - ضریب همبستگی فی نشان می‌دهد که بین معدل و جنسیت، سطح سواد پدر، تعداد فرزندان خانواده و فرزند چندم خانواده بودن رابطه معنادار وجود ندارد.

تجزیه و تحلیل آماری از طریق رگرسیون چندگانه:

از میان عوامل فوق با توجه به اطلاعات به‌دست آمده با هدف تعیین سهم عوامل مختلف، شش عامل به‌عنوان عوامل مؤثر شناخته شده است که چنین نتیجه می‌گیریم:

اولین عامل «مطالعات منظم در ساعات خارج از مدرسه» با ضریب همبستگی ۰/۲۴ در قبولی دانش‌آموزان در کنکور مؤثر بوده است.

دومین عامل «آسان بودن رشته تحصیلی» می‌باشد. ضریب همبستگی ۰/۳۲ در قبولی کنکور مؤثر بوده است.

سومین عامل «علاقه انگیزه» با ضریب همبستگی ۰/۳۵ در قبولی کنکور مؤثر بوده است.

چهارمین عامل «رقابت داشتن با افراد فامیل» با ضریب همبستگی ۰/۳۷ در قبولی کنکور مؤثر بوده است.

پنجمین عامل «مطالعات فراتر از کتابهای درسی» با ضریب همبستگی ۰/۳۹ در قبولی کنکور مؤثر بوده است.

ششمین عامل «یادداشت برداری از مطالب مهم» با ضریب همبستگی ۰/۴۲ در قبولی کنکور مؤثر بوده است.

یافته‌ها:

۱ - بین موفقیت در کنکور و رشته تحصیلی، سال اخذ دیپلم، سال ورود به دانشگاه، سهمیه‌های مختلف، قبولی در دانشگاه‌های مختلف، سال قبولی در دانشگاه، سطح سواد مادر، شغل پدر، شغل مادر، میزان درآمد خانواده، استفاده از تست‌ها و کتاب‌های کمک آموزشی، روش تدریس دبیران، امکانات آموزشی شهر، استفاده از کلاس‌های تقویتی، ارزشیابی مستمر دبیران در مدرسه، کلاس‌های با تعداد دانش‌آموزان کمتر، میزان مطالعات فراتر از کتاب‌های درسی، مرور درس‌ها و زمان‌بندی، میزان استفاده از روش گفتگو، یادداشت برداری از مطالب مهم کلاس، مطالعات منظم در ساعات خارج از مدرسه، تأکید به روش فهمیدن به جای حفظ کردن، میزان دقت دانش‌آموز به درس، یادداشت‌برداری از کتاب‌های درسی، اراده و پشتکار، اعتماد به نفس، آسان بودن رشته از لحاظ فرآگیری مطالب، علاقه به رشته تحصیلی دبیرستان، رقابت داشتن با دانش‌آموزان کلاس و محل اقامت، رابطه معنادار وجود دارد.

۲ - بین موفقیت در کنکور و جنسیت، سطح سواد پدر، تعداد فرزندان خانواده، رقابت داشتن با افراد فامیل و فرزند چندم خانواده بودن رابطه معنادار وجود ندارد. (لازم به ذکر است که عامل رقابت داشتن با افراد فامیل با در نظر گرفتن عوامل دیگر از طریق رگرسیون با موفقیت در کنکور معنادار است.)

پیش‌نهاد:

برای پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و موفقیت آنان در مقاطع بالاتر ضروری است که هر منطقه‌ای استعدادها و توانایی‌های خود را در جهت سرمایه‌های علمی خود به کار گیرد، لذا لازم است با توجه به بررسی یافته‌های پژوهش، پیشنهادهایی ارائه گردد: به‌مسئولان:

الف - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که امکانات آموزشی شهرستان تأثیر چندانی در موفقیت دانش‌آموزان نداشته است. (۱۲/۳٪) لذا پیش‌نهاد می‌شود دست‌اندرکاران امر آموزش در

شهرستان امکانات آموزشی شهر را ارتقا بخشند.

ب - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که استفاده از کلاس‌های کنکور برای تعدادی از دانش‌آموزان مؤثر بوده است. (۲۴/۳٪) لذا پیش‌نهاد می‌شود که در تقویت کلاس‌های کنکور توسط دبیران مجرب و تشویق دانش‌آموزان برای استفاده از این نوع کلاس‌ها تلاش نمایند. البته استفاده از تجربیات آموزشگاه‌های موفق در سطح کشور می‌تواند راهگشا باشد.

ج - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که موفقیت دانش‌آموزان در کلاس‌های با تراکم کمتر، بیشتر است. (۷۴/۱٪) لذا پیش‌نهاد می‌شود از کلاس‌هایی با تراکم بیشتر خصوصاً در درس‌های کاربردی پرهیز شود و استاندارد جهانی که حدوداً ۲۰ نفر در هر کلاس می‌باشد رعایت گردد. به‌دبیران:

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که روش تدریس دبیران نقش مؤثری در قبولی دانش‌آموزان در کنکور داشته است. (۵۷/۷٪) لذا به‌دبیران توصیه می‌شود با توجه به نقش حساس و کلیدی که در آموزش و پرورش دارند باید در هر زمان این آمادگی را در خود ایجاد کنند که با روش‌های نوین تدریس در کلاس حاضر شوند زیرا روش تدریس، معلم و دانش‌آموز را زودتر به‌هدف می‌رساند. از طرفی دبیران باید به‌فنون چگونه اندیشیدن، راه‌های مطالعه، مرور کردن و یادداشت‌برداری و اصول و قواعد آن آشنایی کافی داشته باشند تا بتوانند آنان را به‌نحو مطلوب به‌دانش‌آموزان بیاموزند.

ب - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد ارزشیابی مستمر دبیران در پیشرفت تحصیلی مؤثر است. (۵۶/۷٪) لذا توصیه می‌شود دبیران ارزشیابی مستمر را در طول آموزش مد نظر قرار دهند. به‌دانش‌آموزان:

الف - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که عامل اراده و پشتکار (۹۳/۸٪) و عامل اعتماد به‌نفس (۹۳/۸٪) در موفقیت دانش‌آموزان مؤثر بوده است. لذا به‌دانش‌آموزان توصیه می‌شود با تقویت این دو عامل می‌توانند نارسایی‌های عوامل اقتصادی -

اجتماعی را تحت تأثیر قرار دهند تا به موفقیت بیشتر آن‌ها منجر گردد.

ب - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که مرور درس‌ها و یادداشت‌برداری از مطالب مهم در کلاس (۸۲/۱٪) به موفقیت بالای دانش‌آموزان منجر شده است، لذا به دانش‌آموزان توصیه می‌شود که روش مرور درس‌ها و یادداشت‌برداری را با توجه به اصول و قواعد آن بیاموزند و آن را در مراحل مختلف تحصیل به کار گیرند.

ج - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که مطالعات منظم در خارج از مدرسه به موفقیت بیشتر کمک می‌کند (۸۶/۷٪) لذا به دانش‌آموزان توصیه می‌شود مطالعات منظم خارج از مدرسه را با برنامه‌ریزی دنبال کنند و تنها متکی به مدرسه نباشند.

د - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد تأکید به روش فهمیدن به جای حفظ کردن درصد موفقیت را بالا می‌برد (۹۴/۹٪) لذا به دانش‌آموزان توصیه می‌شود با مطالب درسی به گونه‌ای درگیر شوند که برای آنان قابل فهم و درک شود که در بحث گروهی می‌توان به این هدف نائل شد.

ه - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که میزان دقت دانش‌آموزان به درس معلم در موفقیت آنان مؤثر است (۸۴/۸٪) لذا به دانش‌آموزان توصیه می‌شود که دقت لازم را در مطالب ارائه شده توسط معلم داشته باشند تا بهتر بتوانند اشکالات خود را برطرف نمایند.

و - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که علاقه و انگیزه در موفقیت تحصیلی مؤثر بوده است (۸۹/۴٪) لذا به دانش‌آموزان توصیه می‌شود که ضمن شناخت و آگاهی، تحصیلات خود را با انگیزه و علاقه بیشتر دنبال کنند.

به خانواده‌ها:

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که بسیاری از داوطلبان یک سال بعد از قبولی دیپلم در کنکور پذیرفته شده‌اند، لذا خانواده‌ها باید با در نظر گرفتن توانایی فرزندانشان فرصت‌های لازم را برای

رفتن آنان به دوره‌های بالاتر فراهم کنند و از مقایسه فرزندانشان با دیگر دانش‌آموزان خودداری کنند.

ب - یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که علاقه به رشته تحصیلی، میزان موفقیت دانش‌آموزان را بالا می‌برد لذا خانواده‌ها فرزندان خود را در انتخاب رشته محدود نکنند و ضمن راهنمایی آنان از تحمیل کردن رشته‌ای که مورد علاقه آنان نیست پرهیز کنند.

منابع:

- آقازاده، احمد، آموزش و پرورش تطبیقی، تهران: سمت، ۱۳۷۹.
- دشتی، کلثوم، بررسی عوامل موفقیت دانشجویان در کنکور سراسری، دانشگاه گیلان، (۱۳۷۸)
- دوس، دی، ای، روش پیمایشی در تحقیقات اجتماعی، ترجمه رفعت جاه، مریم، مرکز سنجش افکار عمومی، ۱۳۷۶.
- رحیمی، پیک سنجش، شماره ۱۸۹، ۱۳۷۹.
- شریفی، حسن پاشا، شریفی، نسترن، روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، تهران، سمت، ۱۳۸۰.
- شریفی، حسن پاشا، اصول روان‌سنجی و روان‌آزمایی، تهران: نور و حکمت، ۱۳۷۷.
- فرجاده، محمد علی، آموزش و پرورش تطبیقی، تهران، رشد، ۱۳۷۰.
- فخاری، احمد، بررسی عوامل موفقیت شرکت‌کنندگان در کنکور تهران، سال ۴۳-۱۳۴۲.
- فصلنامه‌ی پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، شماره ۲، سال دوم، شماره‌ی مسلسل ۶، ۱۳۷۶.
- فیوضات، یحیی، مبانی برنامه‌ریزی آموزشی، تهران: مؤسسه‌ی نشر ویرایش، ۱۳۷۸.
- گل سرخی، حسین علی، علل موفقیت داوطلبان در کنکور دانشگاه، سال ۴۳-۱۳۴۲.
- منتظری، محمد علی، عوامل موفقیت شرکت‌کنندگان در کنکور تهران، ۱۳۴۴.

ژوبشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
تالار علوم انسانی